

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3290/2023. (VI. 15.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítéletábla Bhar.III.61/2022/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Győri Ítéletábla által hozott Bhar.III.61/2022/6. számú ítélete ellen. Álláspontja szerint a támadott bírósági ítélet sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása szerint 2020. május 2-án egy internetes oldalon „Saját szabályszegését vette videóra az önjelölt séi blogger” címmel jelent meg bejegyzés. Ebben a bejegyzés készítője (az alapügy vádlottja) az állította, hogy az indítványozó (aki a felvételt készítette), számos szabálysértést elkövetett a videófelvétel készítése során (pl. kerékpározás közben a kormányt csak fél kézzel tartotta, vagy pl. továbbhajtott a behajtani tilos tábla mellett). Ráadásul a videó készítője ügyvédként dolgozik, ami szerinte tovább súlyosítja a helyzetet. A cikkben a szerző kifejtette, hogy a videóban az is problémás volt, hogy az indítványozó szerint a rendőrség a kifogásolt útszakaszon többször is bírságot, holott ez a rendőrség állítása szerint nem volt valós.
- [3] Az elsőfokú bírósági eljárásban megállapított tényállás szerint az indítványozó készített egy videófelvételt (amely összességében több ezer fős megtekintettséggel bír), mivel azzal bizonyítani szeretne volna, egy nem megfelelően elhelyezett (mindkét oldalról) behajtani tilos tábla miatt a dozmati víztározóhoz gépjárművel nem lehet szabályszerűen behajtani és parkolni – a rendőrség pedig 30 ezer Ft bírsággal büntetheti az autósokat. Emiatt az indítványozó megkereste a Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóságot is, akik ezt követően a kifogásolt táblát át is helyezték, ami így már a parkolóhelyek utánra esett. Az intézkedést követően az indítványozó 2020. április 30-án egy újabb videót tett közzé a youtube csatornáján, amelyben kerékpáron közlekedve a bukósisakon elhelyezett kamerával bemutatta a változtatásokat. Ezen a felvételen az indítványozó megmutatta a tábla korábbi helyét, majd áthaladt a „kivéve vízmű, földtulajdonosok” kiegészítő táblával ellátott „mindkét oldalról behajtani tilos” tábla mellett, alkalmanként karjelzéssel felhívva a nézők figyelmét a változásokra, ilyenkor pedig a kerékpár kormányát egy kézzel tartotta.
- [4] A bejegyzés közzétételét követően az indítványozó feljelentéssel élt a bejegyzés készítőjével szemben rágalmaszás vétségének elkövetése miatt.
- [5] Az első fokon eljáró Veszprémi Járásbíróság (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) a bejegyzést közzé tevő vádlottat felmentette. Az elsőfokú bíróság elsőkörben – a bizonyíthatósági teszt alkalmazásával – megállapította, hogy a vádlott által tett azon kijelentés, miszerint az indítványozó KRESZ szabálysértést követett el tényállításnak minősült, az indítványozó beazonosítható volt, megállapítható, hogy a közlés „más előtt történt”, és alkalmas volt a becsület csorbítására is. Az elsőfokú bíróság szerint tehát a vádlott cselekménye a fenti kijelentés tekintetében tényállásszerű volt. Az internetes bejegyzés többi kijelentése (pl. „ügyvédként fittyet hányt a szabályokra” vagy, hogy nem fogta két kézzel a kormányt, holott ezt a KRESZ előírja) azonban az elsőfokú bíróság szerint értéktelnek minősült, tehát e tekintetben a rágalmaszás esete nem tudott megvalósulni, ellenben ezen kijelentések a verbális becsületsértés törvényi tényállását megvalósították.
- [6] Ezt követően az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy fennáll-e a cselekmény jogellenességét kizáró körülmény (különös tekintettel a közszereplők tűrési kötelezettségének kérdésére). E tekintetben az elsőfokú bíróság figyelembe vette az Alkotmánybíróság gyakorlatát, és ez alapján megállapította, hogy az indítványozó által készített videókban nem csak a területen történő autós közlekedés, hanem a kerékpárral való közlekedés is a közvita

tárgya volt, ezért – bár kétségtelen, hogy a vitatott bejegyzés az indítványozó hivatására is rávilágított – a vitatott bejegyzés tartalma a közéleti vita tárgyához kötődött. Ez alapján pedig arra a következtetésre jutott az elsőfokú bíróság, hogy a vitatott bejegyzés a véleménynyilvánítás fokozott védelme alatt állt, ezért bár a bejegyzés tartalma tényállásszerű volt, amiatt a vádlott becsületsértés miatt mégsem büntethető. A bejegyzés azon része tekintetében, ami szerint az indítványozó a KRESZ szabályainak megszegése miatt megvalósuló szabálysértést követett el, az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy az bár valótlannak minősülő, becsület csorbítására alkalmas tényállítás volt, azt a vádlott azért írhatta, mert a cikket megelőzően téves tájékoztatást kapott. Az elsőfokú bíróság szerint egy tényállítás társadalomra veszélyességében való tévedés kizárólag akkor vezethet felmentéshez, ha a vádlottnak a tévedésre alapos oka volt. Ez jelen esetben az elsőfokú bíróság szerint megállapítható volt, ezért a rágalmozás tekintetében a vádlott tekintetében büntethetőséget kizáró ok állt fenn.

[7] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a vádlottat felmentette.

[8] 1.2. Az indítványozó ezt követően fellebbezéssel fordult a Veszprémi Törvényszékhez (a továbbiakban: másodfokú bíróság), amely az elsőfokú bíróság ítéletét a megváltoztatta és a vádlottat bűnösnek mondta ki rágalmozás vétségében.

[9] A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a kifogásolt bejegyzés egyes elemeit véleménynyilvánításnak tekintette, és akkor is, amikor arra a megállapításra jutott, hogy a vádlott az újságírói hivatása tekintetében irányadó elvárható gondosságot, körültekintést tanúsította. Az elsőfokú bíróság által relevánsnak tartott tévedésre sem lehet alapozni a felmentést, hiszen a vádlott által megkérdezett szakember vizsgabiztos és nem pedig hivatalos szakértő. Emellett az elsőfokú bíróság bár hivatkozott ugyan a bizonyíthatósági tesztre, azt azonban nem alkalmazta. Indokolatlanul zárta ki a másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság azokat a körülményeket is, miszerint az indítványozó ügyvédként tevékenykedik, ez ugyanis kizárólag az indítványozó hírnevének csorbítására irányult, nem volt köze azonban a közéleti vitához.

[10] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság megállapította a vádlott bűnösségét.

[11] 1.3. A másodfokú ítélettel szemben az alapügy vádlottja fellebbezéssel élt a Győri Ítéltáblához (a továbbiakban: harmadfokú bíróság), aki a másodfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottat felmentette.

[12] A harmadfokú bíróság szerint – szemben az első- és a másodfokú bíróságok ítéletével – a kifogásolt bejegyzést nem mondatonként kell elemezni, hanem egységes egészként, a cikkbe ágyazott videóval együtt. Mindezek alapján a harmadfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a bejegyzésben szereplő kijelentések nem önálló tényállítások voltak, hanem szervesen kapcsolódtak a videófelvételhez. Ezért ezen kijelentések egyike sem tényállításnak, hanem kizárólag értékítéletnek minősült (e körben a harmadfokú bíróság megjegyezte, hogy a cikk miatt indult sajtóhelyreigazítási perben, ugyanerre az álláspontra helyezkedett a Kúria is). Bár ezen kijelentések a harmadfokú bíróság szerint is alkalmasak voltak a becsület csorbítására, ugyanakkor figyelembe véve az indítványozó közszereplői minőségét megállapítható volt az ő fokozott tūrés kötelezettsége is.

[13] Mindezek alapján tehát a tényállítás hiánya miatt a rágalmozás vétsége nem állapítható meg, a fokozott tūrés kötelezettség miatt pedig a becsületsértés vétsége sem.

[14] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét állította.

[15] A hiánypótlásra kiegészített alkotmányjogi panaszának indokolásában hosszasan idézett (önálló, jelen ügyre irányadó és releváns indokolás nélkül) korábbi elvi bírósági határozatokból, amelyekkel elsősorban arra akart utalni, hogy a közszereplők magasabb tūrés kötelezettsége sem tekinthető korlátlanoknak. Álláspontja szerint a harmadfokú bíróság ezen EBH-kkal ellentétes ítéletet hozott, és így megfelelő indokolás nélkül döntött az alapügy vádlottjának felmentéséről, ezzel pedig véleménye szerint megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes bírósági eljárásról való jogát. Az indítványozó érvelése szerint emellett az is kifogásolható, hogy a harmadfokú bíróság tévesen értelmezte a véleménynyilvánítás szabadságának határait, ezzel pedig megsértette az indítványozó jóhírnévhez való jogát.

[16] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [17] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [18] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [19] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján határidőben érkezett.
- [20] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló eljárás sértette nyújtotta be az ügyet érdemben lezáró bírói ítélettel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.
- [21] Az Alkotmánybíróság már az 1/2015. (I. 16.) AB határozatában részletesen vizsgálta, hogy egy büntetőügyben a sértetti pozíció megalapozhatja-e a személyes érintettséget, és ezáltal az indítványozói jogosultságot. Indokolásában kifejtette: a „panaszos [...] sértetti minőségén túl, magánvádlóként lépett fel az alapügyben és személyére vonatkozóan alapjogát érintő bírósági döntés született, mely szintén az alkotmányjogi panasz törvényi feltételeinek fennálltát igazolja” (1/2015. (I. 16.) AB határozat, Indokolás [9]). Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető, és így jogosult az alkotmányjogi panasz előterjesztésére
- [22] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozzon. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ezen követelménynek eleget tett.
- [23] 2.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt állította, hogy a támadott harmadfokú ítélet sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését. Ezen alaptörvényi rendelkezések tekintetében azonban szinte kizárólag korábbi EBK-kra hivatkozott, és ez alapján állította azok sérelmét. Az érintett ügy tekintetében azonban érdemi, önálló alkotmányjogi érvelést nem adott elő.
- [24] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítvány nem felel meg a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mivel – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint – az indokolás hiánya {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [25] 2.3. Azzal együtt, hogy az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó nem adta megfelelő indokát annak, hogy miért sérül a harmadfokú ítélet által az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, azt is hangsúlyozza, hogy harmadfokú bíróság döntésének minden elemét megindokolta, azokat jogszabályi hivatkozásokkal és bírósági gyakorlattal alátámasztotta. Ez önmagában természetesen nem jelenti a támadott ítéletek indokolásának helyességét, ezt azonban az Alkotmánybíróság jelen ügyben, mint szakjogi kérdést nem is vizsgálhatta volna.
- [26] 2.4. A fentiek mellett az Alkotmánybíróság az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésére irányuló indítvány elem tekintetében ismételt hangsúlyozza a következőket: „Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése alanyi jogosultságot biztosít a jó hírnév sérelmével szembeni fellépésre, azonban arra nem, hogy ez a fellépés a büntetőjog eszközszerével történjen, mivel a sértettnek nincs alanyi joga arra, hogy az állam büntető hatalmának gyakorlását kikényszerítse” {3103/2018. (IV. 9.) AB végzés, Indokolás [28]; 3246/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [27] Az Alkotmánybíróság korábban rámutatott arra, hogy egy bűncselekmény elkövetése esetén az állami büntetőigény érvényesítése és az elkövető megbüntetése nem a sértettet, hanem az államot illeti meg. Ebből következik, hogy se a sértettnek, se harmadik személynek nincs arra alkotmányos alapjoga, hogy a büntető igényérvényesítést kikényszerítse és az elkövetőt megbüntesse {lásd többek között: 3014/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [28] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjának, valamint a 27. § (1) bekezdés *a*) pontjának továbbá

az Abtv. 29. §-ának, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2023. május 30.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2881/2022.

